

ΠΛΑΤΩΝ — Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΖΩΗ

Η φιλοσοφία ως τρόπος ζωής

Η φιλοσοφική πράξη του Σωκράτη έδινε προτεραιότητα στη **συγκεκριμένη γνώση του αγαθού** που ενδιαθέτα συνδέεται με τη σαφή κατανόηση των πραγμάτων και υπαγορεύει έναν **δίκαιο τρόπο ζωής**.

Η αρετή έτσι **είναι γνώση** και υπερέχει των άλλων επί μέρους μορφών γνώσης, διότι είναι γνώση του αγαθού, προς το οποίο πρέπει να αποβλέπει κάθε άλλη γνώση.

Το αγαθό **δυνάμει ενυπάρχει στην ψυχή μας** και δεν ταυτίζεται με τα υλικά αγαθά. Η πραγμάτωσή του, επομένως, είναι ίδιον της ανθρώπινης ύπαρξης και η φιλοσοφία έχει αποστολή να της μεταδίδει την επιθυμία αυτής της πραγμάτωσης και να **διαμορφώνει συνειδήσεις** που μπορούν να πορεύονται προς αυτό.

Η πορεία προς το αγαθό είναι **ένα μονοπάτι**, που **εύκολα υποδεικνύει κανείς αλλά δύσκολα το ακολουθεί**.

Σε τέτοιες υποδείξεις χωρίς αντίστοιχη εφαρμογή από τους ίδιους, σήμερα κυρίως, αναλώνονται όλοι **εκείνοι που ηθικολογούν ασύστολα από καθέδρας: τραπεζορήτορες οικονομικών-συνδικαλιστικών συμφερόντων, γραμματοκύφνες**

σκοταδιστικών αμφιθεάτρων, παραφουσκωμένοι βάτραχοι της πολιτικής (Μαρξ).

Για τον αληθινό φιλόσοφο, η ως άνω πορεία **συνιστά στάση ζωής**: δεν οδηγεί σε κάποια σοφία με το σύγχρονο νόημα της **συσσωρευμένης πληροφορίας ή της στείρας εξειδίκευσης**.

Η πορεία αυτή **είναι και δεν είναι μοναχική**. Είναι μοναχική, επειδή ο πραγματικός φιλόσοφος δεν ανήκει ούτε στον κόσμο της **μωρίας** ούτε στον κόσμο της «**σοφίας**», πολύ περισσότερο δεν ταυτίζεται με **εξουσιαστικούς μηχανισμούς**.

Η αληθινή του παρουσία διαβαθμίζεται σε σχέση με τον δικό του **φιλοσοφικό τρόπο ζωής**, τον οποίο μόνο αυτός ξέρει και μπορεί να κατακτά. Γι' αυτό και είναι μοναδικός.

Είναι τόσο μοναδικός, ώστε συχνά να συγκεντρώνει πάνω του την εχθρότητα των **πολιτικά ισχυρών αλλά πνευματικά ανόητων**.

Ταυτόχρονα όμως η ως άνω πορεία δεν είναι μοναχική, αλλά **διαλογική** και **παιδευτική**. Ο Πλάτων στο **Συμπόσιο** παρουσιάζει το φιλόσοφο να είναι ο **γονιμοποιός έρως**: ομιλεί με ευγλωττία για την αρετή και για το τι πρέπει να απασχολεί τον ανώτερο άνθρωπο.

Η φιλοσοφία, έτσι όπως την κατανοεί ο φιλόσοφος, **καλλιεργεί τους ανθρώπους** με τρόπο που να διαλέγονται με και για την **ουσία των πραγμάτων**, να εγκολπώνονται την **ιδέα του αγαθού**.

Αυτή η ιδέα μας επιτρέπει να μην **διασκορπιζόμαστε στο επί μέρους, στο μεταβλητό, στο εφήμερο**, αλλά να σκεφτόμαστε το **βαθύ, το καθολικό, το αδιάψευστο**.

Μέσα από τον **διαλεκτικό λόγο** αποκαθιστά ανάμεσα στους συνομιλητές μια **πνευματική επικοινωνία**, που είναι συνάμα **εμβάθυνση στην ανιδιοτέλεια της σκέψης** και πρακτικά **μεταστρέφει ολόκληρη την ψυχή** σε ανώτερες συγκινήσεις και σε αναλλοίωτες μορφές ζωής.

Κατ' αυτό τον τρόπο, ο Πλάτων διατυπώνει μια **νέα αντίληψη για**

τη ζωή της φιλοσοφίας, η οποία θα επηρεάσει έμμεσα ή άμεσα το σύνολο της ιστορίας και της ζωής της σκέψης.

Η ζωή της φιλοσοφίας δεν είναι απλώς μια θεωρητική ενασχόληση με ιδέες και έννοιες αλλά συμβάλλει αποφασιστικά στην οργάνωση **μιας κατά φρόνηση ζωής**.

Στο πλαίσιο μιας τέτοιας πνευματικής κοινότητας, ο καθημερινός άνθρωπος έλκεται προς ένα **αισθητικό-ηθικό πράττειν**, που η αλήθεια του κρίνεται από τη **σωστή σύλληψη του σκοπού** και από τη **φρόνηση**, με την οποία επιλέγει τις μεθόδους για την επίτευξη του σκοπού.

Στην **Πολιτεία** ο Πλάτων τονίζει την αναγκαιότητα της ενότητας φιλοσοφικού λόγου και φιλοσοφικής ζωής. Η αλήθεια του φιλοσοφικού λόγου έγκειται σε τούτο: **να απελευθερώνει τις συνειδήσεις από τα δεσμά της αλλότριας εξουσίας**.

Η συνέχεια και συνέπεια της σκέψης οφείλει να αποδεικνύεται στην άμεση πράξη της φιλοσοφικής ζωής. Δεν αρκεί π.χ. κανείς να ομιλεί περί δικαιοσύνης, ισότητας κ.λπ., αλλά χρειάζεται πρωτίστως ο ίδιος να πράττει δίκαια και αληθινά.

Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στους καιρούς μας, προκειμένου να αποκαλύπτονται οι **έμποροι καιροσκοπικών ιδεολογιών** και οι κάθε λογής «**μισθοφόροι και πραιτωριανοί**».

Πηγή: hegel-platon.blogspot.gr